

NÉPÚJSÁG

2017. július 21., péntek
LXIX. évfolyam
163. (19652.) sz.
Ára: 2 lej
(előfizetőknek 1 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Tusványosi kerekasztal-beszélgetések

Kevés a gyerekek, nő az elvándorlás

Balkán Fanatik-koncert szerda este

Fotó: MTI

A Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor (Tusványos) első napján a honosítási sikertörténet mellett az erdélyi magyarság elvándorlásáról, az óvodafejlesztésekről és a medveveszély elhárításáról is tartottak panelbeszélgetést. Csütörtökön délelőtt az anyanyelvi oktatás és a megélhetési politizálás került terítékre.

Burus-Siklódi Botond, a 25 éves Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke hiányérzetének adott hangot amiatt, hogy jelen pillanatig nincs meg az a háttérintézmény-rendszer, amely segíthetné a szakmai munkát. A legtöbb félreértés, párhuzamosság a koordináció hiányából ered – mondta, hozzátéve, hogy szükségesnek tartja egy közoktatási tanács létrehozását, amelyben az oktatáspolitikai, az oktatásirányítási és a civil szervezetek egyaránt

képviseltetnék magukat. Szintén hiányolta a szülőkkel való együttműködés országos szervezeti kereteit.

Megjegyezte: 160 ezer magyar gyermekkel foglalkozik jelenleg mintegy 10-12 ezer pedagógus. A problémák között említette még az alacsony gyermekszámot, valamint az asszimilációt és a migrációt.

(Folytatás a 4. oldalon)

Egzotikus állatok búcsúműsora

A németországi Gärtner cirkusz soka-dik alkalommal jár városunkban, látványos produkcióját a hét végén, péntektől vasárnapig esténként 7 órától a Sziget utcai ASA- stadion parkolójában láthatja a publikum.

2.

A gyűlöletbeszéd nem tartozik a szólásszabadság hatálya alá

Nem tartozik a szólásszabadság hatálya alá az interneten terjesztett izslamista gyűlöletbeszéd – mondta ki csütörtöki ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB).

3.

86 éves olvasónk lett a szerencsés nyertes

A World Travel Shop utazási iroda és a Népújság közös nyereményjátékának már hagyománya van, és Kelemen Barna szerint a tapasztalat azt mutatja, hogy eddig mindig jó helyre került a nyeremény, többször olyanoknak a nevét húzták ki a sorsoláskor, akik nem voltak nyaralni az elmúlt években.

4.

Aki szenvedéllyel tanítja a rovásírást

Varga Sándor unitárius lelkész 31 évi nyárádszentmártoni szolgálat után ötödik éve Szovátán dolgozik. A Nyárárdmentén, a Sövidéken és az ország-határokon túl is nemcsak mint lelkészt, jó szónokot, hanem mint az ősmagyar rovásírás szenvedélyes oktatóját is ismerik.

15.

IS inter SHOP ÉRVÉNYES: 21.07-28.07. CSAK A KÉSZLET EREJÉIG!

BENEI MOGYORÓ KRÉMMEL TÖLTÖTT NÁPOLYI 250 g 1,95 LEI	GYERMELYI FODROS NAGYKOCKA 500G 1,95 LEI	VARGA EGRI BIKAVÉR VÖRÖS SZÁRAZ BOR 0,75 L 9,95 LEI	GYŐRI ÉDES MÉZES KEKESZ 180 G 1,95 LEI
FRISS FELSŐ CSIRKECOMB 8,49 LEI/kg			C.GARDEN TÖLTÖTT CSOKOLÁDÉ 100 G (ANANÁSZ/CRISPY) 1,95 LEI

Aktuális

Székelyzászló-fóbia

Mózes Edith

A minap az államelnök a két székely megyébe látogatott, ahol bukaresti „elemzők” szerint rettenetesen megalázták: állva kellett végighallgatnia a székely himnuszt, és ha még ez sem lett volna elég, székely zászlóval ajándékozta meg Csík-szereda polgármestere. Az esemény előrejelezhető vihart kavart a Dâmbovița-parti hazafik keblében. De valóságos traumát okozott az egyik vásárhelyi parlamenti képviselőnek is, aki nemes felháborodásának egy közösségi oldalon posztolt „elemzésben” adott hangot.

Az elemzők a tévékben és blogbejegyzésekben hisztérikusán reagáltak az eseményekre és a székelyföldi helyhatóságok „szemtelenységére”, akik szerintük kizárólag csak magyar problémákat vetettek fel, a románokról – akiknek nagy részét „elűzték” vagy asszimilálták – egyetlen szót sem ejtettek.

A háborgók azt is felhánytorgatták, hogy a látogatás szervezésébe nem vonták be a két székely megye prefektusait, az egészet „az RMDSZ ellenőrzése alatt álló” helyi hatóságokra és az elnöki hivatalra bízta.

A fent említett képviselő ennél is tovább ment, és azt állította, hogy az elnök akarva-akaratlanul „aláásta” a prefektusok tekintélyét, kizárólag „az RMDSZ helyi grófjaival” tárgyalt, és egy asztalhoz ült le korrupciógyanus politikusokkal. Így aztán a tanácskozás „az RMDSZ által, az elnöki (Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

21., péntek
A Nap kel
5 óra 49 perckor,
lenyugszik
21 óra 6 perckor.
Az év 202. napja,
hátravan 163 nap.

Isten éltesse!

Ma **DÁNIEL** és **DANIELLA**, holnap **MAGDOLNA** napja. **MAGDOLNA**: a héber eredetű Magdaléna (jelentése: Magdala városából származó nő) magyar alakváltozata.

IDŐJÁRÁS

Kánikula

Hőmérséklet:
max. 33°C
min. 17°C

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2017. július 20.

1 EUR	4,5654
1 USD	3,9685
100 HUF	1,4916
1 g ARANY	157,9884

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker 15, 27, 21, 6, 14+8 **NOROC PLUS: 232982**

LOTO 17, 2, 31, 33, 22, 34 **SUPER NOROC: 127785**

40 7, 14, 44, 27, 45, 4 **NOROC: 5744661**

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 8-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Reneszánsz koncert és táncház

Július 22-én, szombaton délután 3 órától a marosszentgyörgyi kultúrotthonban a csíkszeredai Codex reneszánsz együttes koncertjével folytatódik a MaKiTa nemzetközi művészeti gyerektábor. A koncert után a résztvevők és az érdeklődők megismerkedhetnek az erdélyi főúri táncokkal. Támogatók: Marosszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal, Maros Megyei Tanács és a Communitas Alapítvány.

27 projektet finanszíroz Mezőpanit

A Mezőpaniti Polgármesteri Hivatal idén kiemelten támogatja a civil szféra kezdeményezéseit. A községhez tartozó öt faluban működő különböző felekezeti egyházak tíz projektjét finanszírozzák. Támogatják a községben működő alapítványokat és egyesületeket is, többek között a Monográfia Alapítványt, a Pro Pambus Ifjúsági Egyesületet, a Csíttisztivánért Fejlesztési Egyesületet, a Bandi Dezső Kulturális Egyesületet, a mezőbergenyei Kincásó Egyesületet, a Maros-mezőségi Művésztelep Egyesületet, sportegyesületeket. A nyertes pályázatok 27 projektjét összesen 200.000 ezer lejtel támogatja a helyi önkormányzat – tájékoztatott Bodó Előd Barna polgármester.

Székely-mezőségi népzene- és néptánc-tábor

Mezőbergenyében július 26-30. között tartják a népzene- és néptánc-tábor, ahol naponta 10, illetve 16 órától mezőmadarasi és mezőpaniti táncokat, népi gyermekjátékokat, 18 órától népdalokat oktatnak, esténként táncház lesz. Csütörtökön este 8 órától fellépnek a mezőpaniti hagyományörző táncosok, szombaton 20 órakor Kőllő Miklós a népi hangszereket mutatja be, 21.30 órakor fellép a Bekecs néptáncgyűjtés. Vasárnap 11 órától református istentiszteletet tartanak, délután 4 órakor a táncospartok mutatkoznak be. Néptáncot Kásler Magda, Farkas Sándor Csaba, Gagyí Lóri és Bende Szende, míg gyermekjátékokat Gálfi Gizella tanít. Zenél az Üver zenekar. Az eseményt a Kincásó Egyesület szervezi.

Citeraoktatás Erdőcsinádon

Erdőcsinádon július 24–30-án nyolcadjára tartanak citera-oktató tábort. Az oktatók: Bíró László, Hunyadi-Bőr Gyula, Juhász Kitti, Tar Csilla-Eszter. Meghívottak: Pávai István néprajzkutató, aki 25-én, kedden este fél 8 órakor tart előadást, továbbá Kilyén Ilka Magyar Örökség díjas színművész, valamint a Habakuk Ifjúsági Bábja Színház Egyesület.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Cirkuszvarázs a Sziget utcában

Egzotikus állatok búcsúműsora

Hüllők, tevék, lámák, egy szerezetre méltó elefánthölgy, illetve akrobaták és nevetetők várják műsorukra ezekben a napokban a marosvásárhelyi gyermekeket és felnőtteket. A németországi Gärtner cirkusz sokadik alkalommal jár városunkban, látványos produkcióját a hét végén, péntektől vasárnapig esténként 7 órától a Sziget utcai ASA-stadion parkolójában láthatja a publikum.

Nagy Székely Ildikó

Fotó: Nagy Tibor

Az előadás forgatókönyvét természetesen nem tárta fel a társulat, néhány részletet azonban a bemondó szerepét játszó Gino a csütörtök esti első fellépés előtt elárult lapunknak.

– A Gärtner cirkusz évek óta Maros megyében is felhúzza a sátrát. Iskola-időben, amikor szórólapokat osztunk ki a tanintézetekben, és úgy népszerűsítjük az előadásunkat, rendszerint hosszabb ideig maradunk, ezúttal viszont csak négyszer lépünk közönség elé, vasárnap lesz az utolsó előadunk. Legutóbb Tordán léptünk fel. Ami a műsort illeti, a fergeteges hangulatról a két bohócunk gondoskodik. A lélegzetelállító pillanatok közül a halálkerék nevű műsorszámunkat emelném ki, amellyel a társulat legfiatalabb, 19 éves tagja kápráztatja el a nagyérdeműt.

– Kizárólag németországi művészek, idomárok alkotják a Gärtner cirkuszt?

– Nagyrészt, de bulgáriai, szlovéniai, horvátországi és romániai kollégáink is vannak. A műsorunk minden évben változik, megújul. Jelenleg több mint ötven állatunk van, közöttük olyan egzotikusak is, amelyeket a cirkuszi produkciókra vonatkozó új törvény miatt nagy valószínűséggel utoljára láthat a közönség. Hüllők, óriásteknősök, alligátor és kajmán veszi majd birtokba a prondot, illetve most még az egyik legnépszerűbb műsorszámunkra, Mandra, a nőstény elefánt produkciójára is sor kerül. Ismétlem, valószínűleg Marosvásárhely az utolsó város, ahol még egzotikus állatainkkal lépünk a publikum elé. A lovas show persze az elkövetkezőekben is megma-

rad. Ezt is nagyon kedvelik a gyermekek, az pedig, hogy a szünetben lovagolni is lehet a pónikon, külön élményt jelent nekik.

Beszélgetésünk végén Gino sorra mutatta be a társulat négy lábú tagjait. Szimba, a tevé, az első szóra odajött hozzá, szelíden hagyta magát megsimogatni, akárcsak Moni, a zebra és Szultán, az egyik póniló. A békés nőstény elefánt ormányával jelezte, hogy érdeklő a társaságunk. Rövid látogatásunk során azt is megtudtuk, hogy a cirkusz legifjabb tagja egy öt hónapos számarcsikó, ő persze nem látható az előadásokon.

A Gärtner cirkusz produkcióit péntektől vasárnapig este 7 órai kezdettel tekinthetik meg az érdeklődők az ASA-stadion parkolójában.

A labdarúgó 1. liga 2. fordulójának televíziós közvetítési rendje

Július 21., péntek:

* 18.30 óra: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Bukaresti Juventus

* 21.00 óra: Temesvári Poli ACS – Bukaresti FCSSB

Július 22., szombat:

* 18.30 óra: USK Craiova – Concordia Chiajna

* 21.00 óra: Kolozsvári CFR – Konstancai Viitorul

Július 23., vasárnap:

* 18.30 óra: Jászvásári Politehnica – Medgyesi Gaz Metan

* 21.00 óra: Bukaresti Dinamo – Botoşani FC

Július 24., hétfő:

* 21.00 óra: Voluntari FC – Astra Giurgiu

Valamennyi mérkőzést élőben közvetíti a DigiSport, a DolceSport és a Look TV/Plus.

RENDEZVÉNYEK

Helyi termelők vására

Marosvásárhelyen, a Magyar Termék nagydíjas Petry Látványműhely és Múzeum udvarán ma reggel 8 órától este 7 óráig ismét a helyi termelők vásárára (Local Farmers' Market) várják az érdeklődőket. A vásár bő felhozattal kínál a különböző hagyományos és helyi termékekből, úgymint: hústermékek, tejtermékek, sajtok, méz, lekvárok, szörpök, gyümölcslevek, borok, pálinka, zöldség, gyümölcs, teák, fűszerpaprika, olajok, valamint kézműves termékek (házi készítésű kencék, szappanok, táskák, pénztárcák, ékszerek). A rendezvényre látogató kerékpárosokat ingyenlimonádéval kínálják.

Szent Anna-napi búcsú Székelybősban

A Székelybősért Egyesület a Bethlen Gábor Alap támogatásával július 21–23-án Szent Anna-napi búcsút szervez, melynek célja a régi hagyomány újraélesztése, a faluból elszármazottak számára lehetőséget teremteni a találkozásra, valamint a magyar közösség erősítése. A búcsún a résztvevőknek alkalmuk lesz betekintést nyerni a színrjátás, a magyar népzene rejtelmeibe, de a lovas bemutató, valamint Kárpát-medencei borok kóstolása sem marad el. A gyerekeknek külön programok lesznek: gyöngyfüzés, arcfestés, mesejáték, és a hagyományos körhintát is ki lehet próbálni. Kézművesmunkák, gyöngyök, mézek, le-

vendulából készült kellékek, festett tányérok csalogatják a látogatókat a vásárra.

Székesi falunap

A hét végén zajlik a székesi falunap. Július 22-én, szombaton délelőtt 10 órakor löversennyel indul a rendezvény-sorozat. 15 órától gyermekeknek rendeznek atlétika- és kerékpárversenyt. A kicsik ugrálóvárban is szórakozhatnak, és az arcfestés sem marad el. 16 órakor kezdődik a lövészverseny, az eredményhirdetésre 19.30-kor kerül sor. 19.40-kor Halmágyi Éva és Bonczidai Dezső bábművészek előadják a Piroška és a farkas című mesejátékot. A továbbiakban a vajdaszentiványi néptáncospart lép fel, majd a Corax együttes koncertezik. A napot tűzijáték zárja. 23-án, vasárnap délelőtt 10.30-kor ünnepi istentiszteletet tartanak a református templomban, 13 órakor pedig búcsús szentmise kezdődik a római katolikus templomban.

Nemzetközi sportvetélkedő Marosvécsen

A Marosvécsi Neuropszichiátriai és Rehabilitációs Központban a Nyugat-Európában népszerű nemzetközi pétanque-verseny (golyós játék) zajlik. A rendezvényt idén másodszer szervezik meg dr. Barabás Dénes vezetésével, hiszen nagyon jó nyári tevékenységnek, kikapcsolódásnak bizonyult. Az intézetben ápoltak mellett szlovákiai és magyarországi vendégekből álló csapatok mérik össze erejüket – tájékoztatott dr. Pokorny László, az intézmény vezetője.

Sorsolás a SZERKESZTŐSÉGBEN KEDDEN, július 25-én 16 órakor!

A Népújság szerkesztősége kedden 16 órától tartja a júniusi Népújság-kosár sorsolását a szerkesztőségben (Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet). **Gazdára talál a három ételmisszerrel teli NÉPÚJSÁG-KOSÁR-JÚNIUS (kosaraként 100 lej értékben, ebből kettő a marosvásárhelyi, egy a vidéki olvasóknak), a Hűség-előfizető – JÚLIUS nyeremény (4x150 lej) és a Hűség-tombola-díj (100 lej).**

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund,

Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emília.

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Földgázfolyosó létrehozásáról írt alá memorandumot Görögország, Bulgária, Magyarország és Románia

Úgynevezett vertikális földgázfolyosó létrehozásáról írt alá memorandumot Bulgária, Görögország, Magyarország és Románia szerdán Bukarestben – közölte a Transgaz gázvállalat.

A memorandumot a négy ország gáz-hálózatát működtető és kezelő vállalatok vezetői írták alá. Magyarországot a Molcsoport részét képező FGSZ képviselte.

A Transgaz közleménye szerint az emlékeztetőben a felek megerősítették szándékukat, hogy összekötik a négy ország gázhálózatát, és lehetővé teszik az energiaszállítást Görögországból az Eu-

rópai Unió irányába Bulgárián, Románián és Magyarországon keresztül, biztosítva a kétirányú szállítás technikai feltételeit. A memorandum képezi a jövőbeli együttműködés alapját.

A vertikális földgázfolyosó létrehozásáról tavaly szeptember 9-én Budapesten fogadtak el nyilatkozatot. Akkor írták alá a bolgár-román-magyar-osztrák gázfolyosó 179 milliós eurós támogatási szerződését a közép- és délkelet-európai földgáz-összeköttetések megteremtését és az energiabiztonság megerősítését célzó CESEC munkacsoport miniszteri ülésén. Akkor

egyetértési megállapodás született Ukrajna, Románia, Bulgária és Görögország szállítási rendszerirányítói között a transz-balkáni földgázvezeték kétirányúsításáról is.

A CESEC 2015 februárjában alakult, miután Oroszország leállította a Déli Áramlat projektet. A részt vevő országok: Ausztria, Bulgária, Görögország, Horvátország, Magyarország, Olaszország, Románia, Szlovákia, Szlovénia és az Európai Bizottság. Az együttműködés feladata összehangolni a határokon átnyúló energetikai projektek fejlesztését és végrehajtását. (MTI)

„Nincs hadgyakorlat incidensek nélkül”

A július 15-i Saber Guardian hadgyakorlat alatt történt incidenst, amikor elszülyedt egy kétlétű páncélozott csapatszallító, profi módon kezelték, abban az értelemben, hogy gyorsan és hatékonyan kimentették a katonákat – állapította meg csütörtökön Adrian Țu-

țianu hadügyminiszter. Hozzáette: „Nincs olyan hadgyakorlat, amelyen ne történne valamilyen incidens. Kiugrik ejtőernyővel, kificamodik a bokája, netán eltörik a lába, előfordul... Ezt a balesetet profi módon kezelték abban az értelemben, hogy gyorsan és hatékonyan

kimentették a katonákat. Ma vagy holnap kihúzzuk a TAB-ot is a mederből, és megvizsgáljuk, hogy műszaki vagy esetleg más hiányosságok vezettek az incidenshez” – mondta a hadügyminiszter, aki részt vett a légierő napja alkalmából szervezett ünnepségen. (Agerpres)

Az első fél évben 17 százalékkal nőtt az új járművek eladása

Romániában 17 százalékkal nőtt az új járművek értékesítése az első fél évben a tavalyi azonos időszakhoz képest – közölte a román autógyártók és -importőrök egyesülete.

A vizsgált időszakban 71 603 új jármű talált gazdára. A vevők mintegy kétharmada jogi személy volt. A magán-

személyek aránya 34 százalékot ért el, ami jelentős növekedés tavalyhoz képest, hiszen akkor az arányuk még 21 százalék volt. Az eladott új járművek közül csaknem 59 ezer személygépkocsi volt, ami 21 százalékos bővülés 2016. január-június közötti időszakához mérten. A haszongépjárművek esetében 0,5 százalékos csökkenést jegyeztek.

A vizsgált időszakban 253 ezer használt járművet is értékesítettek Romániában, 84 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. Ez a látványos növekedés azzal magyarázható, hogy februártól a román kormány eltörölte a környezetvédelmi illetéket, emiatt jelentősen olcsóbb a használt autók forgalomba helyezése. (MTI)

Nyílt levélben bírálták a lengyel kormány „demokráciaellenes intézkedéseit”

Nyílt levélben bíralták Lengyelországban a kormányzó Jog és Igazságosság (PiS) párt szerintük demokráciaellenes intézkedéseit Lech Walesa, Aleksander Kwasniewski és Bronislaw Komorowski volt államfők – adta hírül szerdán a Gazeta Wyborcza című balliberális napilap, a levelet is közzétette.

„A Jog és Igazságosság kormányának egy sor demokráciaellenes és alkotmányellenes döntéséből fakadó fenyegetéssel szemben mi a minden embert, (...) a Lengyel Köztársaság állampolgárait megillető alapvető szabadságjogok mellett állunk. (...) A jogállamiság és a demokratikus értékek megőrzéséért küzdünk. Nem egyezünk bele abba, hogy elvegyék tőlünk az alapvető állampol-

gári jogokat és a gyülekezési szabadságot” – olvasható a levélben, amelyet a volt elnökök mellett számos ellenzéki szimpatizáns is aláírt. „Gyermekeink és az ő gyermekeik oldalán állunk, akiknek joguk van egy szabad, demokratikus, modern hazában élniük a 21. században.”

A volt elnökök azzal egy időben tették közzé a nyílt levelet, hogy az Európai Bizottság a vitatott igazságügyi reform felfüggesztésére szólította fel a lengyel kormányt.

A levélírók a legfelsőbb bíróságról (SN) szóló, a kormányzó Jog és Igazságosság (PiS) párt képviselői által a múlt héten benyújtott törvényjavaslattal kapcsolatban is kifejtették álláspontjukat. „Mi, állampolgárok, tekintet nélkül a köztünk lévő különbözőségekre és párt-

állásra, a jogaink oldalán állunk (...) Harcolunk, mert a legfelsőbb bíróságért vívott vesztes csata a jelenlegi kormány diktatúrájának adná meg a kezdőlöket. Együtt állunk (Jaroslaw) Kaczynskival (a PiS elnökével) szemben, mert az előző generációk nem bocsátanak meg nekünk a feladás és a gyávaság bűnét” – írták.

A „Mi, állampolgárok” című levélben az egykori államfők a PiS szerintük bevándorlásellenes politikájával szemben is állást foglaltak. „A halál elől menekülő és a demokratikus országokban” menedéket keresők „oldalán állunk. Lengyelország történelme az emberi szolidaritás története, és ezeket a demokratikus értékeket fogjuk követni” a háború borzalmai által sújtott családok esetében is – fogalmaztak. (MTI)

Emberi Jogok Európai Bírósága:

A gyűlöletbeszéd nem tartozik a szólásszabadság hatálya alá

Nem tartozik a szólásszabadság hatálya alá az interneten terjesztett iszlamista gyűlöletbeszéd – mondta ki csütörtöki ítéletében az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB).

Az ügy előzménye, hogy a 2012-ben feloszlott Sharia4Belgium szalafista terrorcsoportot vezető Fouad Belkacem gyűlöletbeszéd miatt elítélte egy belga bíróság, amiért olyan videókat töltött fel az internetre, amelyekben a „hitetlenek” legyőzésére, megleckéztetésére, és szent háborúra szólított fel, illetve a saría, az iszlám törvénykezés bevezetését sürgette.

A terrorszervezet működtetése miatt tizenkét évi börtönbüntetést töltő férfi az EJEB-hez fordult fellebbezéssel, mondván, hogy nem állt szándékában gyűlöletet vagy erőszakot szítani, pusztán elmondta a véleményét, amely megállapítása szerint így a szólás- és a vallásszabadság hatálya alá tartozik.

A bírói fórum azonban csütörtökön egyhangúlag elutasította a beadványát. A strasbourgi székhelyű törvényszék megállapította, hogy Belkacem kijelentései gyűlöletkeltőek voltak és erőszakra buzdítottak a nem muszlimokkal szemben, ezért nem összeegyeztethetőek a tolerancia, a társadalmi béke és a

megkülönböztetés tilalmának értékeivel.

Mint az ítéletet ismertető közleményben írták: a férfi megpróbálta „eltéríteni valódi céljától” az Emberi Jogok Európai Egyezményének a véleménynyilvánítás szabadságáról szóló cikkét, és olyan célokra felhasználni azt, amelyek nyilvánvalóan ellentétesek az egyezmény szellemével.

A marokkói-belga kettős állampolgárságú Fouad Belkacem által vezetett Sharia4Belgium egyebek mellett fiatalokat toborzott a Szíriában küzdő dzsihadisták számára Belgiumban, legfőképpen Antwerpenben és környékén. (MTI)

Ország – világ

Toader–Timmermans-találkozó

Az igazságszolgáltatási rendszer átszervezésével kapcsolatos törvénytervezet-csomag kidolgozásáról fog tárgyalni jövő héten Brüsszelben Tudorel Toader igazságügyi miniszter az Európai Bizottság első elnökével, Frans Timmermanssal – jelentette be a szaktárca vezetője a csütörtöki kormányülésen. Tudorel Toader elmondta, jövő hétre Timmermanssal találkozót beszélt meg, amelynek során az igazságszolgáltatásra vonatkozó törvénytervezet-csomag alapelveiről folytatnak majd eszmecserét. Az igazságügyminiszter szerint a tervezetet szeptember elején hagyhatja jóvá a kormány, ezután terjesztik a parlament elé. (Agerpres)

„Felleltározzák” az állami alkalmazottakat

Az állami szektor alkalmazottainak „felleltározását” célozza az a rendelet, amely a közszférában történő alkalmazások befagyasztását írja elő – jelentette ki Mihai Tudose miniszterelnök a csütörtöki kormányülésen. „Nem rúgnak ki senkit. Befagyasztjuk az alkalmazásokat. (...) Igyekezzünk hatékonyra tenni a közigazgatási tevékenységeket. Nagyon tisztán felleltározzuk mindazokat, akik az állam alkalmazottai. Úgy kellene, hogy ne csak az államnál, hanem az államért dolgozzanak” – tette hozzá a kormányfő. (Agerpres)

Személygépkocsival ütközött a Bukarest – Budapest nemzetközi vonat

Személygépkocsival ütközött csütörtökön a Bukarest – Krajoval – Temesvár – Budapest nemzetközi vonat. A baleset Drobeta Turnu Severin és Strehalia települések között, egy vasúti átjárónál történt. A CFR tájékoztatása szerint a személygépkocsi vezetője figyelmen kívül hagyta a Szent András-keresztet, és anélkül hajtott rá a sínekre, hogy alaposan körülnézett volna. A vonaton 120 személy utazott, senki nem sérült meg. A CFR közleménye nem tért ki arra, hogy mi történt a személygépkocsi vezetőjével. Az ütközés során a mozdony megrongálódott, ezért pótmozdonyra volt szükség. (Agerpres)

Sárga riadó

Elsőfokú, sárga riadót rendelt el az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) a hőség miatt az ország kilenc nyugati megyéjében. A jelzés péntekre, szombatra és vasárnapra érvényes. A meteorológusok arra figyelmeztetnek, hogy 21–23-án a hőhullám továbbterjed az ország legnagyobb részére, egyre kellemetlenebb lesz a hőség, a legmagasabb hőmérsékleti értékek 33-36 fok között alakulnak majd. A Bánságban, a Partiumban, Olténia nyugati és Erdély délnyugati részén a hőmérséklet csúcscéltéke elérheti a 37-38 fokot is. Viszonylag nagy területen haladja meg a hőmérséklet-páratartalom index (ITU) a kritikus, 80-as egységes határt. Az ANM szerint ugyanakkor az északi, nyugati területeken, a domb- és hegyvidékeken megnövekedhet a légköri instabilitás. (Mediafax)

Székelyzászló-fóbia

(Folytatás az 1. oldalról)

hivatal cinkos beleegyezésével kidolgozott, olcsó színjáték” volt. A magyar előjárók, mintegy 300-an, „képzelt sérelmekkel” farsztották az államfőt, háttérbe szorítva a székelyföldi románokat, amivel „újra bezonyították, hogy nem igazi politikusok, hanem olcsó ripacsok” – állította „elemzésében” a magyar grófok rögeszmés gyűlölöje.

Számára az egyetlen öröm az ürömben, ha egyáltalán örömmel lehet nevezni, az volt, hogy az államfő a székely zászlóért cserébe állami lobogót adott az említett polgármesternek, és hogy a gyűlésteremben nem volt kitűzve „a székely szeparatizmus jelképe”. Illetve, az elnök „nem sülyedt le” az RMDSZ-es „grófok” szintjére. Ja, és nem értett egyet „az etnikai alapú területi autonómiával”.

Ehhez hasonló kommentárok folytak ki a televíziókból és képviselőkhöz hasonló érzelmű hazafik tollából. Amivel természetesen nőtt a nézettségük, a magányos írnokok pedig legalább „kiirták magukból” nemzetféltő fájdalomukat, és villanásnyi figyelmet kaptak azoktól, akik éppen akkor „fészbukoztak”.

Érdekes, hogy a háborgók egyike sem beszélt arról, hogy az esetleges székelyföldi fejlesztések nemcsak a székelyeknek lennének jók, hanem az ott élő románoknak is, akikért – legalábbis a nyilatkozatok szintjén – szakad meg a szívük. Aggodalmukból ennyire már nem futotta. Leragadtak a székelyzászló-fóbiánál.

Kevés a gyerek, nő az elvándorlás

(Folytatás az 1. oldalról)

Erdei Ildikó, a temesvári Bartók Béla Líceum igazgatója egy oktatáskutató intézet hiányát tette szóvá, s azt, hogy nincsenek együttműködési keretek, fórumok. Fő kérdés, hogy kié a döntés, kié a felelősség – mutatott rá. Hozzátette: az elmúlt években született egy szakmai anyag, amely számos konkrét javaslatot tartalmaz, de nem történt előrelépés. Kell a létszám és a stratégia is – hangsúlyozta.

Erdei Ildikó jónak nevezte a Rákóczi Szövetség oktatási kezdeményezéseit, amelyek szerinte átvehetők a tömbmagyarág esetében is. Feltételként jelölte meg, hogy legyenek jó pedagógusok, szerinte az ő anyagi-erkölcsi státusukat is meg kellene erősíteni.

Kitért arra is: a marosvásárhelyi katolikus iskola ügye megmutatta, hogy mennyire kiszolgáltatott helyzetben vannak. Jogi tanácsadó iroda működtetése megoldást jelenthetne – jegyezte meg. (A panelbeszélgetésen elhelyezték a marosvásárhelyi katolikus líceum kétnyelvű molinóját Ne játsszanak a gyermekeink sorsával! felirattal, jelezve: az érintettek tovább harcolnak az iskoláért.)

Egymillió állampolgársági kérelem

A napokban adták be az egymilliomodik állampolgársági kérelmet – jelentette be Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes szerdán. Elmondta: ezzel sarokkövéhez érkezett a magyar nemzet 2010-ben elkezdődött közjogi egyesítése.

Az első nap panelbeszélgetései között szó volt arról is, hogy változó intenzitással és célországokkal, de folyamatos az erdélyi magyarság kivándorlása, s az utóbbi időben fokozottan érinti a szórványterületeket. Péti Márton, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet vezető tanácsadója elmondta: a Népesedéstudományi Kutatóintézet és intézetük közös felmérésben vizsgálta a Magyarországra történő áttelepülést. A Kárpát-medencében az elmúlt száz évben kimutathatók a migrációs folyamatok, és ez független a politikai viszonyoktól. Hozzátette: ha

ez a folyamat nem indult volna el, akkor a magyarországi népesség 10 évvel korábban csökkent volna 10 millió alá.

Klaus Iohannis román államfő kedden tett székelyföldi látogatása kapcsán Semjén Zsolt kijelentette, hogy korrektnak és pozitívnak tartja azt. A miniszterelnök-helyettes úgy vélekedett, hogy elindult egyfajta párbeszéd az autonómia elfogadása tekintetében. A Iohannis által is támogathatónak nevezett regionális autonómia nagyon közel áll ahhoz a területi autonómiához, amelyet Székelyföld számára kérnek a székelyek – mutatott rá Semjén Zsolt.

Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) ügyvezető elnöke, a Tusványos egyik alapítója a megnyitón úgy vélekedett: bár a román államfő nyilatkozatai túl sok optimizmusra nem adnak okot, megteremtődhet annak reménye, hogy Klaus Iohannis moderátora lesz a román-magyar párbeszédnek.

A többnyelvűség gúzsba kötve

Anyanyelvhasználat terén tulajdonképpen ex lex állapot van, hiszen ami megvalósítható Kovászna és Hargita megyében, az már Maros megyében sem működik maradéktalanul, a többi megyékben nem is

sikerül ezeket a jogokat kikényszeríteni – Székely István, az RMDSZ ügyvezető alelnöke a Gúzsba kötött többnyelvűség című, szerdai beszélgetés moderátoraként már indításkor rávilágított a romániai közigazgatási törvény kétértelműségére.

A megoldás a regionális hivatalos nyelv bevezetése lenne, hangsúlyozta Székely István, aki előbb a törvényes lehetőségekre kérdezett rá, majd arra is, hogy a lakosság hogyan viszonyul az anyanyelvhasználat kérdéséhez. „Amíg a lakosság úgy érzi, hogy szívességet vár el a hivataltól és megpróbál megfelelni a hivatalnok komfortérzetének, nem pedig jogait érvényesítené, addig kérdés, hogy előre lehet-e lépni a nyelvi jogok terén” – fogalmazta meg a kétnyelvűség mindennapos dilemmáit Székely István.

Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke a 215-ös közigazgatási törvény kisebbségi nyelvhasználatra vonatkozó előírásainak hiányosságaira hívta fel a figyelmet. „A gyakorlat az, hogy azokon a településeken, ahol a magyar közösség többségben él, vagy magyar polgármester, alpolgármester van, ott vannak kétnyelvű utcanévtáblák, ott az önkormányzatok magyar nyelven tartják a tanácsulást, és az

intézmény külső és belső kommunikációjában is használják a magyar nyelvet, ahol viszont 50 százalék alatti a magyarság aránya, ott már személyzethiányra és egyéb problémákra hivatkozva részlegesen vagy egyáltalán nem alkalmazzák a kisebbségi nyelvhasználatot. Egyértelművé kell tenni a törvényi előírásokat, hogy ne a jó szándékon múljon, hogy egy-egy intézményben, településen lehetővé teszik-e a kisebbségi nyelvhasználatot” – fogalmazott Péter Ferenc.

„A helyi közigazgatási törvényben benne van az anyanyelvhasználat lehetősége, de a központi közigazgatásra már nem vonatkozik, tehát a helyi tanácshoz lehet magyarul fordulni, de a közegészségügyi igazgatósághoz már nem. Rosszhiשמתי alkalmazói is vannak a törvénynek, ilyen a prefektúra, a számvevőszék. Látjuk azt is, hogy millió feljelentés van ebben a témában is” – mutatott rá Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke.

Az államból élés karrierje

A román politika az idők folyamán többnyire az államból élés karrierjét jelentette, aminek nem sok köze van a pártok nevében szereplő ideológiákhoz – állapították meg szerdán A román politika – a szervezett káosz iskolapéldája című tanulmányos pódiumbeszélgetésre

meghívott politológusok.

Bakk Miklós politológus, a Sapientia EMTE oktatója másfél évszázados történelmi visszatekintésében megállapította: a román politika átvette ugyan az európai politikai modelleket, de ezeket egyfajta formaként használta, hiányzott mögötte a társadalmi tartalom.

Székely István politológus, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) ügyvezető alelnöke kifejtette: 2006 óta Romániában többnyire politikai társbérlet van a parlamenti többség és a vele szemben álló államfő között. Az egyébként parlamenti köztársaságként működő Romániában a közvetlenül választott államfőnek a titkosszolgálatok területén vannak igazából komoly jogosítványai.

Székely azt valószínűsítette, hogy Romániában az egyre nagyobb költségvetéssel és személyi állománnyal rendelkező titkosszolgálatok aktivizálása az elnöki hatalom megteremtését és stabilizálását segíti, ebbe pedig szerinte a korrupcióellenes ügyészséget (DNA) is becsatornázták, amely a szolgáltatóktól kapott információk alapján indít eljárásokat. Szerinte a kérdés csak az, hogy Klaus Iohannis államfő csak megörökölte a „rendszer”, vagy ő maga ennek a rendszernek terméke.

Székely István Gergő politológus, a Kolozsváron működő Nemzeti Kisebbségkutató Intézet munkatársa a román pártrendszer bemutatásakor megállapította: Romániában a pártok többnyire klientúra (és nem programatikusan) alapon működnek. Ezért van az, hogy Romániában mindenki mindenkivel koalícióképes, a parlamentben gyakori jelenlét a pártváltás, a koalíciókötés logikája pedig többnyire azt a szempontot követi, hogy az aktuális legerősebb párt ellen szövetkeznek a második-harmadik.

Az előadó szerint 1996 óta az RMDSZ is a forráselosztásban való részvételre alapozta legitimációs stratégiáját, de a magyar polgármesterek ügyészségi meghurcolása nyomán egyre kevésbé vonzó az érdekképviselő számára ez a modell, és az is látható, hogy az RMDSZ ma már ödzkodik a kormányzati szerepvállalástól. (Hírösszefoglaló)

A World Travel Shoppal és a Népújsággal nyert bulgáriai utat

86 éves olvasónk lett a szerencsés nyertes

A marosvásárhelyi Korch Pál lett a World Travel Shop utazási iroda és a Népújság közös nyereményjátékának a szerencsés nyertese, aki az álmotutazások szakértőjeként ismert iroda jóvoltából egy hetet tölthet el másodmagával a bolgár tengerparton. 86 éves hűséges olvasónk szenvedélyes kiránduló, amióta betöltötte a nyolcvanadik életévét, minden évben egyszer, de akár több alkalommal is elutazik valahová.

Menyhárt Borbála

A tegnapi sorshúzást követően telefonon kerestük meg a nyertest, Korch Pált, aki örömmel vette tudomásul, hogy ezúttal kedvezett neki a szerencse, hiszen, mint mondta, a Népújság hűséges olvasójaként rendszeresen részt vesz a Hűséges előfizető játékon, viszont még eddig semmit sem nyert. Az egykor technikusként dolgozó Korch Pál elárulta, nagyon szeret utazni, csak erre későn jött rá – fűzte hozzá tréfálkozva. De ami késik, nem múlik, ezért alaposan kihasználja a nyugdíjas éveket, amióta betöltötte a nyolcvanadik életévét, minden évben elutazik valahová, járt már

Horvátországban, Olaszországban, Szlovéniában, és néhány hét múlva indul a svájci Alpokba. Majd nem sokára, miután onnan visszatér, indulhat is a bulgáriai nyaralásra, tehát igen aktív két hónap élé néz hűséges olvasónk. A bolgár tengerparton még nem járt Korch Pál, aki egyelőre nem tudja, ki fogja őt elkísérni a nyaralásra, ugyanis, mint mondta, a felesége már nem vállalja a hosszabb utakat. A derűs, tréfás kedvű idős úr megjegyezte, saját példájából kiindulva, mindenkit arra biztat, ha van rá lehetősége, menjen, utazzon, hiszen az így szerzett élmények tesznek valakit igazán gazdaggá. – Kívánom, hogy érjenek utol években, és ígérem, nem fogok irigykedni – tréfálkozott nyertesünk, aki szeptemberben tölti a 86. évét.

Az utazási iroda igazgatója, Kelemen Barna szerint több ezer, a Népújságból kivágott és kitöltött szelvényt dobtak be az olvasók az iroda Iskola (Aurel Filimon) utca 17. szám alatti székhelyén felállított urnába, ezek közül húzták ki tegnap a szerencsés nyertes nevét, aki két személyre szóló buszos kiránduláson vesz majd részt szeptember elején, a bulgáriai Napospart

turistaparadicsomban háromcsillagos szállodában tölthet el egy kellemes hetet.

Kelemen Barna elmondta, az elmúlt években slágerhelynek számít Bulgária azon turisták körében, akik picit olcsóbb nyaralást szeretnének. Főként a gyerekes családok körében népszerű ez az úti cél, akik általában saját autóval mennek.

– Az emberek rájöttek, hogy ott jobb az ellátás, és sok esetben olcsóbb, mint a román tengerpart, ezért inkább utaznak valamivel tovább. Vannak utasaink, akik öt éve minden évben visszajárnak Bulgáriába. Már október-novemberben kezdjük árulni a következő évi bulgáriai utakat, így a jó áron kínált jó helyek már rég elkelték – mutatott rá az utazási iroda igazgatója.

A World Travel Shop utazási iroda és a Népújság közös nyereményjátékának már hagyománya van, és Kelemen Barna szerint a tapasztalat azt mutatja, hogy eddig mindig jó helyre került a nyerelemény, többször olyanoknak a nevét húzták ki a sorsoláskor, akik nem voltak nyaralni az elmúlt években. Arra is volt példa, hogy olyasvalaki nyert repülő kirándulást, aki addig soha nem ült repülőn, vagy olyan fi-

atal párnak kedvezett a szerencse, akiknek nem volt pénzük nyaralásra. A World Travel Shop az egyik legnépszerűbb utazási iroda Marosvásárhelyen, s akik egyszer rájuk bízták a vakációjuk megszervezését, azok általában visszatérnek.

– Évről évre egyre növekszik a hozzánk forduló ügyfelek száma, évente több ezer személynek szervezzük meg a kirándulását. Most

Fotó: Nagy Tibor

SZÍNES VILÁG

XIII. évf. 29. (575.) szám, 2017. július 21., péntek

Szerkesztette: Antalfi Imola

Bolyai Farkas folyószabályozási, árvízvédelmi tanulmánya¹ „Kiáradást mi okoz?”

Oláh Anna

Napjaink híre:

„A másodfokú árvízvédelem szombat hajnalig tart, Hargita, Kovászna, Brassó, Szben, Vâlcea, Argeş és Dâmboviţa megyére terjed ki. A hidrológusok szerint elsősorban a kisebb székelyföldi folyók árterületén nagy az árvízveszély.”²

Az árvíz a víz szintjének olyan mértékű emelkedése, amikor az a medrétől kilép, és hatalmas területeket borít el, leírhatatlan pusztítást okozva – az emberi történelem során mindmáig állandó visszatérő, természeti veszély volt. A nyári hirtelen esőzések vagy a tavaszi áradások hatása újszólván teljesen kiszámíthatatlan. Mezőgazdasági termőterületek, lakott települések, ipari létesít-

Marosvásárhelyi látkép Bodor kútjával a XIX. századból

mények, szinte minden emberi építmény, több generáció keze munkája, ember, állat pillanatok alatt semmisül meg, ha a víz útjába kerül. A legnagyobb pusztításokat olyan vidékeken okozza, melyeknek hegyoldalai kopárak és laza szerkezetűek, különösen akkor, ha a vizek levezetésére szolgáló patakok vagy egyéb vízelvezető árkok medrében a lefolyást akadályozó gátak vagy egyéb beépítések vannak.

A történelem során az árvízvédelem és a folyószabályozás szinte megoldhatatlan feladat elé állította az emberiséget. A munkálatok kiszámíthatatlansága, a szükséges anyagi, emberi feltételek, az időhatárok változása lehetetlenné tette a tervezést, a gyors, hatékony beavatkozást, a katasztrófa elhárítását, végül az elpusztult emberi közösségek rehabilitációját. Minden katasztrófa ellenére az emberek továbbra is a folyók árterületén telepedtek le, mert a folyóvíz számtalan haszna jelentősebbnek bizonyult, mint a véletlenszerűen bekövetkező áradás.

Korabeli sajtóhírek közt szemelgetve számtalan utalást találunk a rendszeresen ismétlődő és szörnyű pusztításokat okozó árvízre.

Az erdélyi folyók – főként a Maros – vízállása is igen ingadozó, az eddig mért legalacsonyabb (-113 centiméter, 2012) és legmagasabb vízállás (625 centiméter, 1975) között csapong.

Petri Nagy György³ (1770-1810) egykori

marosvásárhelyi tímármester korabeli naplójából, amiben rendszeresen lejegyezte a rendkívüli eseményeket, a kíváncsi olvasó sok érdekességet megtudhat a város mindennapi életéből. Naplójából kiválogattuk a Bolyai korában közel egy évszázad során bekövetkezett természeti csapás leírását:

(1772)

A Maros kiöntött és az árvíz a városban hallatlan kárt okozott.

(1804)

Nagypéntekre virradóra a Maros kiöntött. Az emberemlékezet óta nem látott nagy árvíz előntötte az alsóvárost, és mérhetetlen kárt okozott...

(1805)

Július 19. A nagy esőzés folytán még nagyobb árvíz separt a városban. A mezőn összegyűjtött élelmet, valamint házakat is magával sodort az ár.

Augusztus 19. A folytonos felhőszerkezet miatt a török-bizát nem lehetett behordani, nem vehettek és a sok széna a mezőn rothadt. A rossz időjárás eredményeként az ár a szőlő nem érett be, és oly savanya bort mértek, hogy nem lehetett

meginni. A feneketlen sár miatt a közlekedés lehetetlenné vált, a drágaság pedig mindinkább elviselhetetlenné, olyannyira, hogy még pénzért sem lehetett élelmet kapni. Éhínség uralkodott a városban. Jellemző az élelmi-szerhiányra, hogy a város két malmában töröküzacsuszát örölktek.

(1808)

Április 5. A Maros ismét kiöntött és tetemes kárt okozott

Június 24–25. A Maros kiöntött, és házakat, marhákat, embereket sodort el. Az új Maros-hídat a megvadult folyó magával hurcolta, és a Szentkirály utcán, valamint a Rózsa utcán egészen a Piacig feljött, ahol tutajokon közlekedtek és mentették vagyoniukat bedőlt házaikból a kétségbeesett polgárok.

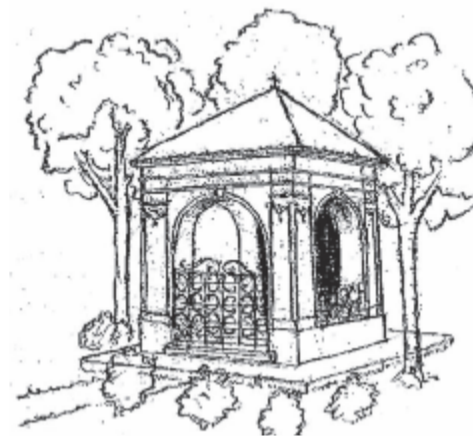
(1821)

Június 30. Az elromlott Maros-híd helyett, Bodor Péter terve alapján új hid építését rendelti a tanács.

Július. Makó a Maros szabályozása előtt közvetlenül a folyó mellett terült el. 1821-ben minden idők legnagyobb árvize zúdult Makóra és a környező településekre. Az árvíz megelöző két hétben szüntelenül zajlottak a partvédelmi munkálatok; ennek ellenére 1821. július 2-án a folyó előntötte a környező falvakat. Július 3-ára virradóra átszakítja a szentlőrinci töltésszakaszt. Először a szőlőket önti el, majd pár óra leforgása alatt magát a várost is.

Ezután közel egy hétig volt körülzárv a

város a Maros által. A városban és a szőlőkben jelentkező kár meghaladta a 270 000 forintot. A lakóházak egyharmada megrongálódott vagy összedőlt; a sópajtákban feloldódott 10 600 mázsa só, ami meghaladta a makói sóház körzetéhez tartozó terület félévi sószükségletét.

Nepomuki Szent János-kápolna

Az 1821-es árvíz hatására 4-5 millió szőlőtövet vágtak ki. Helyüket veteményeskertek vették át, amelyekben nagyarányú hagymatermesztés indult meg. Így az árvíz után töredékére zsugorodott a szőlőskertek nagysága, viszont létrejött a világszerte ismert és kedvelt makói vöröshagyma, a város legismertebb nevezetessége.⁴

(1853)

Nagy árvíz, melyben megrongálódik többek között a Nepomuki Szent János tiszteletére emelt kápolna.⁵

Ürögdi Nagy Ferenc⁶ jeles természettudós, utazó így vélekedett az erdélyi vízügyekről:

„nálunk a folyamok ott ásnak medret, ahol tetszik, dúlnak, rontanak, szaggatnak, /.../ vidékek drága terméseit seprik el, falukat kergenek ki békés nyugalmukból /.../ Az a kár, amit a Maros 1837-ben Toplicától Lugosig tett a körülötte fekvő rónaföldeken, megbecsülve akkora summát tenne ki, hogy vele az Ott folyását könnyűszerrel lehetne mérföldeken át szabályozni, s megfordítva, az erdélyi folyamok okozta kár költségén a Marost legalább Marosújváron alul ártalmatlanná, hajózásra alkalmasabbá lehetne tenni.”⁷

Bolyai Farkasnak az árvízvédelem évente ismétlődő személyes gondja is volt, hiszen domáldi birtoka két patak között terült el, és minden évben komoly gondokat okozott az áradás. Bolyai

kézirathagyatékában egy kis levélrészlet maradt ránk, amiben 210 évvel ezelőtt leírja azt a patakszabályozási munkálatot, amit saját birtokán végzett. A levélen nincs megszólítás, azt sem tudni, hogyan került vissza a levél a Bolyai Farkas apróbb írásai feliratu dossziék egyikébe.⁸

„1806-ban júliusának elsőbb napjaiban adtam volt két instanciát be az Erzsébetvárosi Ns. Magistrátushoz az iránt, hogy ámbár a patak folyása a közhatár Hundorf és Domáld közt, mindazon által mivel éppen kertem mellett felette hórihorgas árkon foly, s annak felette még abban is sokféle csúnyaságokkal akasztatik szüntelen folyása, vigyem a patakot a kertemen által, s a régi árkon túl Danitzal tartsunk közkeretet. Oculatornak volt kiarendálva ide fenn írt Szent Péteri Paschkáli Úr, ki is e cedulában tudósítván kérésem megnyeréséről, azon nyáron a sáncot sok költséggel megasztatván, a régi is töltögetvén, kertemet éppen a túlsó martra tettem, olasz nyárfákból, hogy az legyen eleven kert (értsd kerítés) köztem és Danitz közt, fenn egy kis darab (melyet a patak úgy kívánt) Barba nevű szásszal határos, csakugyan még egy máknyit se mentem túl a marton, azért a kert /kerítés/ hórihorgassága kimutatja, mint folyt hajdan a patak.

1807. ápr. 21-ikén. Bolyai Farkas mtk.

NB. Azon Oculatiókor bizonyosságul jelen volt nagytiszteletű Tisztelendő Capdebo úr. Azután is voltak ott néhányszor nézni, mikor ott által mentek, s mivel amint elébb az oculator urannak mutattam, úgy csináltam, megelégedéseket nyilatkoztatták ki.

A szomszédnak nem ígértem, hogy a víztől megmentem, csak annyit, hogy neki is jobb lesz, mely kétségen kívül van, midőn a víz, csak ahol kifoly, ott szomszédja, s ott is a mostani árok egyenesebb, tisztább is lévén, a frissebb folyamot több vizet levízen, s a másik patak folyásától nem taszítatik oly könnyen vissza. Csak ne töltenék a kenderázatatáskor karókkal – amelyet ki nem vesznek – teli a patakot s egyéb csúnyaságokkal. Azelőtt Danitznak mindjárt-mindjárt kioltotta a tüzeit a házban a víz. Bolyai Farkas”

Az 1975-ös árvíz

¹ Lelőhelye: Marosvásárhely, Teleki-Bolyai könyvtár, Bolyai Farkas-iratok, 298.sz. irat. A Bolyai által használt régies német műszaki szakkifejezéseket nem mindig sikerült vagy kibetűzni, vagy lefordítani.

² <http://www.maszol.ro/index.php/tarsadalom/49507-eso-arvizek-es-fagy-junius-vegen-erdelyben>

³ Marosvásárhelyi tekintélyes polgár, tímármester (1761–1811). Írástudó ember volt, aki 40 éven át, 1770–1810 között magyar nyelven naplót vezetett, melyben a korabeli társadalmi viszonyokat, a figyelemre méltó napi eseményeket jegyezte le.

⁴ https://hu.wikipedia.org/wiki/1821-es_mak%C3%B3i_%C3%A1rv%C3%ADz

⁵ A Nepomuki Szent János-kápolna Nepomuki Szent János, Csehország védőszentjének, a hidak szentje tiszteletére épült kápolna Marosvásárhelyen. Marosvásárhely és környéke lakóit többször is sújtotta a pestisjárvány, egy ilyen után építették fel a kápolnát, a hajdani Híd utca sarkán, ott áll ma a Mezőgazdasági Középiskola. 1930-ban még állt az épület és a benne levő szent szobra, de a gazdasági iskola építésekor lebontották.

⁶ Nagy Ferenc, Ürögdi Nagy (Sajószentandrási, 1804. márc. 8. – Kolozsvár, 1876. febr. 22.): tanár, kertész, újságíró, ref. lelkész. 1830-tól 1834-ig ótordai ref. pap, 1834-től tanár a zilahi kollégiumban, 1835-től 1872-ig, nyugalmába vonulásaig a kolozsvári ref. kollégium tanára.

⁷ Ürögdi Nagy Ferenc: Brassótól Kézdivásárhelyig. Közli Egyed Ákos: Az utazás divatja. Bukarest, 1975, 84. o.

⁸ Lelőhelye: Marosvásárhely, Teleki-Bolyai dokumentációs könyvtár, Bolyai Farkas-iratok, 341. sz. irat

A természet kalendáriuma (CCLXIV.)

Kiss Székely Zoltán

152 éve, 1865. július 14-én hódították meg a wallisi Alpok legtetetejét, az 4478 méter magas **Matterhorn-csúcsot**. **Edward Whymper**, a hegy megszállottja, 1863 őszeig tizenegy alkalommal kísérte meg a csúcs elérését. 1864-ben Carrellel együtt kétszer is megpróbálkoznak az olasz oldalon, sikertelenül. 1865 nyarán Carrel, elfoglaltságot hazudva, nem kísérte el Whymper. Mire Whymper elindult volna, érkezett a hír, hogy Carrel önállóan – az olasz oldalról – próbálkozik a csúcs elérésével. Megkezdődött a nagy versenyfutás. Whymper és csapata a hír hallatára erőltetett tempóban július 14-én este 3600 méterre hágott, és itt töltötték az éjszakát. Másnap hajnalban indultak tovább, és délre 4200 méter magasan jártak, néhány óra múlva elérték az északi, majd a déli csúcsot, és megállapították, hogy ők az elsők, akik ide feljutottak. Aki csak egyszer is próbálkozott valamire felmászni, tudja, a lefelé mászás nehezebb, ehhez adódik a fáradtság. Whymperék megfélemedtek erről: egy nehezebb szakasznál egyik társa megcsúszott, és a kötéllal, ami a biztosítást szolgálta volna, magával rántotta még három társát. Csak Edward Whymper és a két hegyvezető tért vissza épségben. Így vált a dicsőséges nap egyben gyászos emlékű intő példává is. Csillagmiriádós égboltú júliusban járunk.

*Rejti magát a sok csillag,
alig-alig világítanak,
rejti magát az ég arca,
fátyolfellegetek hajtva,
meg-megakad a szél lomhán
egy-egy vén diófa lombján.*

*Nagy udvara van a holdnak:
eső lesz holnap.
Nem ártana már egy csendes*

Meg-megakad a szél lomhán egy-egy vén fenyőfa lombján

*tartós eső. Sose rendez
zivatarat az ég minálunk.
Esőtlenül, eső nélkül
mit csináljunk? (...)*

*Nagy udvara van a holdnak:
eső lesz holnap.*

Kányádi Sándor Időjóslás száraz nyári este című versét Nagygalambfalván 1956. július 16-án írta.

*Köröskörül nagy idő jár,
egy-egy dörgés, egy-egy villám
idehallszik, idelátszik:
de itt nálunk tikkadásig
eped a föld, fül az ember,
mindig esőtlenül leng el
fejünk fölött ahány felhő.
Nyugszik a nap s újra feljő.*

*Sárga vére foly a holdnak:
eső lesz holnap.*

Itt bizony már mintha nem a természetről beszélne a költő.

301 éve, 1751. július 15-én született Kolozsvárott a polihisztor **Gyarmathi Sámuel**. Az első magyar hírlap, a **Rát Mátyás** által 1780-ban Pozsonyban megindított **Magyar Hírmondó** állandó munkatársa volt. 1784-ben ő volt a Kárpát-medencében az első, aki alig fél évvel a **Montgolfier fivérek** lég-gömbkísérlete után hőlégballont szerkesztett, és Pozsonyban nagy közönség előtt felbocsátotta. 1787-ben Hunyad megye főorvosa volt. Ő tekinthető az összehasonlító nyelvtudomány első magyar művelőjének is. Göttingában írt művében, az **Affinitas**ban a modern összehasonlító nyelvtudomány alapelveit fektette le. Jeles mineralógus is volt: a nagyenyedi főiskola számára 425 darab kőzetet vett 1797-ben. Ez az anyag képezi ma is a

Nagyenyedi Természettudományi Múzeum ásványtárának egyik alapját. Kéziratban maradt naplójegyzeteiből egy rendkívül szerény ember képe bontakozik ki:

*„Göttingából én hoztam Erdélybe
legelébb a sárga krumplit, az úgynevezett
Zucker krumplit, mely mind a Luftbalonnál,
mind az első magyar tragoediánál
becsesebb tárgy előttem”.*

102 éve, 1905. július 17-én, Kolozsváron meghalt **Borbás Vince**. Az 1844-ben született botanikus 1871-ben a pesti egyetemen a növénytan tanársegédje. 1872-től 1902-ig budapesti főreáliskola tanára. 1874-ben bölcsészdoktor. 1874-75-ben Berlinben **Alexander Braunn**nál, a morfológiai növényrendszertan legkiemelkedőbb tudósánál tanult. Innsbruckban **Kerner Antal**nál, a növényfaj földrajzi elterjedését hangsúlyozó osztrák botanikusnál dolgozott. Mindkettő nagy hatással volt rendszertani, illetve növényföldrajzi munkásságára. Számos kutatóutat tett az országban és annak határain kívül is, nagy értékű herbáriuma a budapesti egyetem növényrendszertani intézetébe került, de a II. világháborúban nagyrészt megsemmisült. 1902-ben a kolozsvári egyetemen a növényrendszertan tanára, majd a botanikus kert igazgatója lett. Új gondolatokat hozott a fajok keletkezése és a növénytársulások fejlődésmentek tekintetében. Ő volt 40 éven át a magyar flóra legjobb ismerője, sokoldalú, széles látókörű, eredeti, intuitív tudós.

Borbás nevéhez fűződik az Ős-Mátra-elmélet, melynek értelmében a hegyvidékről számtalan növény vándorolt a síkság felé. **Szabó Noémi** szobrászművész ezt a növényvándorlást is érzékelteti szobrán, mely egyrészt azokat a Kárpát-medencében honos növényeket ábrázolja, melyeket Borbás Vince írt le először: a **piliszi lent**, a **budai berkenyét** és a **Szent István király szegfűt**. Borbás Vince lejegyezte az egyes növényekről szóló legendákat, népi hiedelmeket és gyógyhatásukat. A növény vagy virágszimbolika területén is úttörő jelentőségű a munkássága. A berkenye a népi szimbolikában segít az embernek, hogy megkülönböztesse a jót a rossztól, a segítséget az ártalomtól, a barátot az ellenségtől. S ez Borbás életében fontos is volt, hiszen számtalan ellensége volt a szakmában. Az őszi kikerics e szobron pedig az utolsó szép napokat jelzi, a kolozsvári egyetemi éveket. S az öröklét jelképe, az örökzöld **borostyán** futja körbe a szobor talapzatát.

E szobor nekem **Dsida Jenő** 1930-ban írott **Kalendárium szonettekben Előversét**, a **Tizenkét könyvek másolóját** idézi:

*Barát vagyok, fiatal, vézna, ványadt:
Halk konditásként rozsdás, ócska gongon,
ez előversben mondom el a gondom
és segítségül hívom Szüzanyámat...*

*Tizenkét könyvet másolok. Zsibongon
állnak elem a képek és ahányat
pillantok, annyi égi, szép leányhad
forog elem egy nagy, piros korongon.*

Örökzöld borostyán futja körbe Borbás Vince szobrának talapzatát

*Aztán halál'fő villan ecetemre
s november színe, mely a bús halálé,
aztán a hó hull, szűz pehely pehelyre...*

*Mutasd meg, Uram: szárnyam messze
száll-é?
Ó, tizenkét könyv s lágyan rálehelve
tizenkét arany, kék iniciálé!*

Dsida Jenő (...) nem a végzetten kívánt pereskedni, egyszerűen énekelni akart: a természetről, a szerelemről, az ifjúságról, akár a késő romantikusok. Úgy érkezett az irodalomba, akár egy kamasz angyal, mámoros ifjúsággal, lobogó szökén, telve lelkesedéssel és önbizalommal – írta róla **Pomogáts Béla**. Ezt támasztja alá a **júliusról** írt **A magányosság dicsérete** szonettje:

*A júliusi csillagok alatt
vággyal koszáltam, mint kóbor diák.
De voltak nálam bátrabb daliák
s az idő lassan, télen elhaladt.*

*Az ablakokban csönd volt és virág,
s a füledt este szívemre szaladt
s júliusi csillagok alatt,
míg bent mullattak boldog daliák.*

*Fiat fogantak pozsgás asszonyok;
zöld és dúsnedvű, mérges nagy növény
volt az élet: beteljesült, konok.*

*Éreztem már, hogy – messziről jövőn –
elesem, ha tovább barangolok
s ledőltem egy zord, vén klastrom tövén.*

A gyászos intő példa s a szerénység halk kondításával, maradok július csillagai alatt kiváló tisztelettel.

Kelt 2017-ben, egy időjóslásos füledt nyári este, 152 évvel a Matterhorn meghódítása után

Hatályon kívül helyezte a Golgota-per ítéletét a Kúria

Hatályon kívül helyezte a Munkácsy Mihály Golgota című festményének védetté nyilvánításáról szóló per jogerős ítéletét a Kúria, amely döntésében az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására kötelezte.

A kulturális javak védetté nyilvánítása iránti eljárásban hivatkozott visszaviteli kötelezettség intézményét a közjog szabályozza, így az nem azonos a letéti szerződéshez kapcsolódó visszaadási kötelezettséggel – hangsúlyozta az MTI-hez kedden eljuttatott közleményében a Kúria.

A kommuniké felidézi: Munkácsy Mihály Golgota című festményét a külföldi tulajdonosok 1991 novemberében szállították Magyarországra az Egyesült Államokból; a mű letéti szerződés alapján a restaurálását követően a debreceni Déri Múzeumba került. A festményt 2003-ban vásárolta meg a felperes Pákh Imre, aki az Amerikai Egyesült Államok állampolgára.

A felperes és a magyar állam képviselői között a festmény megvásárlásáról tárgyalások folytak, melyek nem vezettek eredményre. Az elsőfokú kulturális örökségvédelmi hatóság 2015. június 8-án hivatalból védetté nyilvánítási eljárást indított, miután Pákh Imre előző nap bejelentette, hogy a festményt elszállíttatja a múzeumból.

Az elsőfokú hatóság határozatában a Golgotát védetté nyilvánította és rögzítette, hogy eladási esetén a magyar államot elővásárlási jog illeti meg, valamint hogy az alkotás csak a hatóság engedélyével vihető ki az ország területéről. Az indokolásban a hatóság kiemelte, hogy visszaviteli kötelezettség a mű tekintetében nem állapítható meg.

A Pákh Imre fellebbezése alapján eljáró hatóság másodfokú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta, kifejtve: az alkotás a magyar kultúrtörténet pótolhatatlan és meghatározó műve, melyre vonatkozóan visszaviteli kötelezettség – mint a védetté nyilvánítást kizáró ok – nem áll fenn.

A felperes keresete folytán eljáró elsőfokú bíróság jogerős ítéletében a keresetet elutasította. Hangsúlyozta, az eljárás során a felperes a visszaviteli kötelezettségre irányadó, értékelhető tartalmú iratot nem csatolt, a letéti szerződések ezt igazoló adatot nem tartalmaznak; Pákh Imre tulajdonjogának korlátozása a közérdek védelméhez képest nem aránytalan.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. A Kúria végzésével az ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és határozat hozatalára utasította.

Az indokolásban a Kúria rámutatott: a

Golgota az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben nem állt általános védelem alatt. Az egyedi védetté nyilvánításnak akadályát a visszaviteli kötelezettség fennállása, mely fogalmat az irányadó jogszabály nem definiálja.

Forrás: Biblia.hu

Hiába küldik nyugdíjba, örök tanító marad

Aki szenvedéllyel tanítja a rovásírást

Varga Sándor unitárius lelkész 31 évi nyárádszentmártoni szolgálat után ötödik éve Szovátán dolgozik. A Nyárádmentén, a Sóvádéken és az országhatárokon túl is nemcsak mint lelkészt, jó szónokot, hanem mint az ősmagyar rovásírás szenvedélyes oktatóját is ismerik. Mikor tanulta meg az ősi írásmódot, mikor kezdte el tanítani és miért? – ezekről faggattuk a lelkészt, aki néhány napja egy időben két táborban, Jobbágyfalván és Szovátán is oktatta erre a gyerekeket.

Gligor Róbert László

– Hol és mikor tanulta meg a székely-magyar rovásírást?

– Már zsenge ifjú koromban találkoztam ezzel, Csókfalván Ráduly János tanár úr a közelünkben lakott. Nála fedeztem fel azt, amit később nagyon megszerettem: hogy valamikor volt saját írásunk, amit elfelejtettek velünk, de nem örökre, s mint Sütő drámájában az elgöngyösödött perzsák utódai egyszer csak megszólaltak anyanyelvükön, úgy velünk sem lehet elfeledtetni egy nyelvet, egy írást, egy kultúrát, mert az mindig előbukkan. Csak egy téglát vagy cserépet viszek ezzel a magyarságtudat nagy épületéhez, de örülök, hogy a nagyvilágban sokan ugyanezt teszik, és az egykor királyi parancsal betiltott ősmagyar írás nem veszett el, hanem csodálatosan feltámadott, ami egyben önmagunkra való ébredés is. Amit tehetek, az, hogy másokkal is megismertetem ezt az írást, és remélem, akadnak olyanok, mint én voltam egykor Ráduly Jánosnak, akiknek átadhatom majd a stafétát.

– Mióta oktatja ezt az írást?

– Amióta megtanultam, azóta tanítok másokat is. Ha szenvedéllyé válik, akkor képtelen ettől megszabadulni az ember, és egyes szektákhoz hasonlóan – akik foggal-körömmel át akarják adni a tudományukat – én is próbálok megismertetni másokkal, ha olyan társaságban vagyok. Szoktam is mondani, hogy az én barátain nem írástudatlanok, márpedig az, aki a rovásírást nem ismeri, az a magyarság szempontjából írástudatlan. Ugyanis mi latin betűkkel írunk, ami megnehezíti a nyelvünket, s ezért kellett betűket „összeházasítanunk” – például t+y, s+z –, hogy a 38 hangunkat tudjuk írásban is kimutatni, de ez azóta sem sikerül, hiába teszünk

Mindenhol, mindenkinek szívesen és ingyen oktatja ősi írásmódunkat

Fotó: Gligor Róbert László

két pontot vagy vesszőt az u-ra vagy o-ra. Ezzel szemben a rovásírásban minden hangnak megvan a maga jele, és ez egyetlen jel. Míg a franciáknál vagy az angoloknál több betű jelez egy hangot (pl. eaux=ó), addig nálunk minden hang egy betűvel párosul. És ez logikailag is megtanít gondolkodni, mert minden betű olyan, hogy bele lehet magyarázni a jelentését. Például az „f” (föld) jele egy kör a négy égtájt jelölő két átlós vonallal áthúzva, vagy az apostoli kereszt, az „egy” (gy betű) is jelöli, hogy mi a kereszténység előtt is egyistenhívők voltunk, ellentétben a rómaiakkal, görögökkel, akik politeisták voltak. Mi hitben is, országulásban is a példamutató nemzetek közé tartozunk. Nem akarom magunkat egyetlen nemzet fölül sem helyezni, de egyetlen nemzetnél sem vagyunk alábbvalóak. A tanítás nekem olyan feladat, amiért nem kérek és nem is kapok fizetséget, nekem Isten azzal fizeti meg, amit látok a gyerekek vagy felnőtt barátaim arcán, hogy élvezettel tanulják, és rádöbbennek arra, hogy bizony logikai összefüggés van a hangok és betűk között.

– Miért kezdte tanítani ezt a gyerekeknek is?

– Azért, mert rájöttem, hogy a 7-9 éves

gyerekek a legfogékonyabbak erre. Isten is azért szereti a gyermekeket, mert az ő töretlen képének mását látja bennük. Kimutatták, hogy a 9-10 éves gyermekek alkalmasabbak a kazettás mennyezetek „kiolvasására”, mint a felnőtt tudósok.

– Mennyire volt nehéz vagy könnyű elkezdeni ezt a gyerekekkel?

– Egyszer valaki meghívott Nyárádszeredába egy gyermekfoglalkozásra oktatni. Nem is tudtam, miként kezdjem, de rájöttem, hogy nagyon fogékonyak, és ha egy-két betűt megismernek, utána már valósággal virágozik a logikájuk, és amikor vége van az órának, nem azt mondják, hogy „jaj de jó, hogy lejárt, menjünk ki szünetre”, hanem azt, hogy „milyen rövid volt”. Ezek a visszajelzések mutatják, hogy szükségeltetik ez az oktatás. Csak azt akarom, hogy a gyerek is kapja vissza az ősei révén azt az öntudatot, amit próbált a világ lefaragni rólkun, kikezdeni, szádadrendűvé tenni egy olyan nemzetet, amelynek írása, nyelve van, 38 hanggal beszél, 14 magánhangzója van. Egy ilyen nyelv nem kell felvegye a harcát az angollal, franciával, de legalább önbecsülés szintjén szeressük és becsüljük meg azt, amiből vétettünk.

– Mekkora földrajzi területen tanítja a rovásírást?

– Elég tág területen. Örvedetesen Székelyudvarhelyre is meghívtak előadást tartani, aztán Szovátára a felnőtteknek, most nyári táboraink vannak a gyerekeknek. Már tavaly és tavalyelőtt is szerveztünk „rovótábor” vagy „székely tábor”, és örömmel mondhatom, hogy az egyház vezetősége minden lehetőséggel támogatott, de a polgármesteri hivatal is biztosította az alapfeltételeket, hogy tényleg hasznos és eredményes legyen ez a táborozás. Túljelentkezés is volt, tizen-nyolc gyerekkel akartunk indulni, végül huszonhét jött. Lehet, hogy augusztusban megismételjük. Úgy tanítjuk a gyerekeknek, hogy ne vegyék észre, hogy tanulnak, hanem legyen annyira játékos, hogy szinte vágyjanak rá és akarjanak tanulni. A tábor végén meghívjuk a szülőket is egy „nyílt órára”, ilyenkor látszik, hogy a gyerekek nemcsak megtanulták a rovásjeleket, hanem tudják is használni, rögtön felismerik, ha helyesírási hiba van. A gyerekeknek nem teher ez a tanulás, élvezettel és nagy élménnyel írják le a nevüket, otthon is megmutatják, majd a következő alkalommal már testvéreik, szüleik nevét is leírják. Ez a szülőnek is jólesik, és nem hiabavaló a gyerek irányában sem, ha a szülő ilyen tanulásra is ösztönzi. Nem muszáj hasznát venni az életben, de az általános műveltségünkhöz hozzá kell tartozzon, mint a tánc és az ének is.

– Hogyan látja, szükség volna intézményesíteni is a rovásírás oktatását?

– Tudtuk, hogy a rovásírás tanítása egyszer ki fogja nőni magát. Eleinte különkódóknek számítottak azok, akik ezzel foglalkoztak. Az 5. és 8. osztályos tankönyvben láttam, hogy három óra van adva a tantervben a rovásírás oktatására. Ezt három óra alatt nem lehet megtanítani, főleg ha a tanár sem ismeri még a betűket. Merem állítani, hogy bármely világnyelv helyett is szebbre, jobbra formálja az emberi jellemet. Amíg az embernek nincs vonatkoztatási rendszere a saját anyanyelvén, addig nincs bátorsága más nyelvet sem tanulni – a költő is azt mondja: „Nem illik koldusdadogás a királyi nyelvhez”. A kérdésre visszatérve: intézményesíteni lehet az oktatását, és megéri. Gondolkodásmódban az embert megtanítja arra is, hogy a magyar is legyen olyan: ha kimondok egy szót, legyen aranyfedezete, ha kimondok egy hangot, azt egy betűvel tudjam is leírni, mert őseim is ezt tették. Ezért vagyok büszke erre az írásmódra. És ne feledjük: vihar idején a gyökekre nagyobb szükség van, mint a lombozatra, a gyökér fogja megtartani a fát, a lombotot.

Ősi romániai arany- és ezüstkincsek a debreceni Déri Múzeumban

Ősi arany- és ezüstkincsek Romániából címmel nyílt meg a debreceni Déri Múzeum legújabb kiállítása, amely harmincegy romániai közgyűjtemény 1065 műtárgyát vonultatja fel a bukaresti Román Nemzeti Történelmi Múzeum szervezésében.

A kiállításon szereplő tárgyak, leletegyüttesek a Kárpát-medence, sőt Európa korai történetének olyan kiemelkedő emlékei és forrásai, melyek jelentős része eddig soha nem hagyta el Romániát – közölte az MTI-vel kedden a Déri Múzeum.

Az intézmény tájékoztatása szerint a tárlat a mai Románia területén a 19-20. században előkerült arany- és ezüstkincsekből nyújt nagyszabású válogatást, a műtárgyak zömét eddig soha nem láthatta a nagyközönség. Az anyag biztosítási értéke több tízmilliárd forint; ilyen jelentőségű és értékű külföldi kiállítási anyag eddig egyetlen magyar vidéki múzeumba sem érkezett – emlékeztet a Déri Múzeum.

A kiállítás a mai Románia területén – jelentős részben Erdély területéről – az aranyművesség kezdeti időszakától (a rézkortól, azaz a Kr. e. 5. évezred második felétől) a késői antikvitásig, illetve a korai középkorig (Kr. u. 6. század) előkerült legfontosabb, leglátványosabb és legértékesebb arany- és ezüstkincseket mutatja be.

Közöttük láthatók olyan kiemelkedő és fordulatos történetű kincsegyüttesek is, amelyeket a szakemberek is csak publikációkból ismerhettek, például a mojrádi rézkori „fedelmi” kincs, a persinari bronzkori arany fegyverkincs, az apahidai gepida királyi ék-

szerek, a pietroasai kincs, valamint trák ezüstkincsek.

A Déri Múzeum közleménye szerint az egyik legérdekesebb történet a pietroasai kincsé, amelyet Romániában a legtöbben a „kotló és csibéi” néven ismernek.

A leletet 1837-ben találta meg két földműves, akik egy éven át rejtgették, majd eladták egy helyi kereskedőnek. Az aranyból készült tárgye gyűttes eredetileg 22-24 darabból állt, és 40 kilogrammot nyomott. A kereskedő csupán egy kiló arany árát fizette ki érte a két parasztembernek, akik ezért később megszarolták. Végül a hatóságok is tudomást szereztek a leletről, és Alexandru D. Ghica havasalföldi uralkodó testvére, a belügyminiszter elkobozta azt. Am a miniszter úgy beleszeretett a kincsekbe, hogy nem adta át az államnak, csupán testvére, az uralkodó halála után kerültek elő a páncélszekrényből.

Első alkalommal az 1867-es párizsi világi kiállításon láthatta a közönség a leletet, majd a bukaresti Régészeti Múzeumban állították ki, ahonnan 1875 telén egy a tetőn át behatoló tolvaj ellopta a kincset. Menekülés közben azonban a hóba ejtette az egyik darabot, a járőrök megtalálták, és feljelentést tettek, így a tolvajt hamarosan elfogták.

Amikor a múzeumban tűz pusztított, a leleteket az ablakon kidobva menekítették a pusztulástól. I. Károly román király egy német ötvösművészt bízott meg az értékes darabok restaurálásával. 1916 decemberében, amikor a német és osztrák-magyar seregek Bukarest ellen vonultak, a kincstár legfontosabb darabjait a román kormány Oroszországba vitette, onnan csak Sztálin halála után, 1956-ban kerültek vissza Romániába.

Fotó Czeglédi Zsolt, MTI

Az eredeti 22-24 darabból mára 12 maradt, közülük négy látható a kiállításon, amelynek román főkurátora Rodica Oanta-Marghitu, magyarországi kurátora pedig Dani János.

Az 1065 tárgyat számláló tárlat a Déri Múzeum Zoltai-termében, galériájában és kupolatermében tekinthető meg október 15-ig. (MTI)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-I)

TERMOPÁN, REDŐNYÖK, VASAJTÓK, SZALAGFÜGGÖNYÖK szerelése és javítása. www.bizoo.ro/firma/scprofoserversrl Tel. 0744-504-536. (59902-I)

DR. IRIMIÁS ERIKA CSALÁDORVOSI ELLÁTÁST biztosít – új pácienseket vállal. Rendelő: 1918. December 1. út 11. szám (a II-es Poliklinikával szemben). Tel. 0748-213-322. (19081-I)

ITT A CSÚCSSZEZON! Jelentkezz most NÉMETORSZÁGI SZÁLLODÁK TAKARÍTÁSÁRA, és keress többet, mint máskor! Nők, férfiak és párok is jelentkezhetnek. Amit biztosítunk: ingyenes kiutazás, ingyenes szállás, stabil munkahely. További információk: 0740-223-377. (60043-I)

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz SZAKÁCSOT, SZAKÁCSSEGÉDET, PINCÉRT, BÁROST, MOSOGATÓT és SZOBALÁNYT. Tel. 0722-268-866. (6046)

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz gyermekek számára ANIMÁTOR. Tel. 0722-268-866. (60046)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (18422)

NŐ és FÉRFI ELADÓKAT alkalmazunk! Tapasztalat nem szükséges, mindenki betanításban részesül. Jelentkezz önéletrajzoddal a cv@petry.ro e-mail-címen. (sz.-I)

Az ALKONY TEMETKEZÉSI KFT. a legalacsonyabb árakon biztosít TELJES TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁST. Júliustól INGYENES A SZÁLLÍTÁS a megye egész területén. Megköszönve bizalmukat, nonstop rendelkezésükre állunk. Tel. 0745-606-269, 0745-606-215. (sz.-I)

A FAN COURIER MAROSVÁSÁRHELY alkalmaz FUTÁROKAT és ÁRUMOZGATÓKAT. Követelmények: felelősségérzet, komoly hozzáállás, rugalmasság; B kategóriás hajtási jogosítvány (a futároknak). Az önéletrajzokat a hr.tgmures@fancourier.ro e-mail-címre várjuk. Részletek a 0265/311-470-es telefonszámon, 4062-es mellék. (60051)

ALKALMAZUNK LAKATOST, HEGESZTŐT. Tel. 0766-519-187. (19155)

HEGESZTŐT ALKALMAZUNK. Tel. 0744-511-215. (2436-I)

ÉPÍTKEZÉSI CÉG SZAKEMBEREKET alkalmazna. Telefon: 0753-025-603. (19120-I)

ALKALMAZOK SOFŐRÖKET C-E kategóriával belföldi és uniós munkára vonzó fizetéssel. Tel. 0737-531-062, Szabó. (2416-I)

KERTÉPÍTÉSHEZ, KERTKARBANTARTÁSHOZ MUNKATÁRSÁKAT keresek. Tel. 0744-645-520. (2457-I)

GONDOZÓT keresünk TEHENEK MELLÉ. Tel. 0729-925-074. (2484)

A 30-as LAKÓTÁRSULÁS alkalmaz MUNKÁST a zöldövezet karbantartására. Tel. 0744-262-994. (2505)

ÉPÍTKEZÉSBE keresnek SEGÉDMUNKÁST. Tel. 0740-664-749. (19164-I)

ŐRZŐ-VÉDŐ CÉG alkalmaz BIZTONSÁGI ŐRÖKET. Tel. 0731-340-144. (19166)

INGATLANKÖZVETÍTŐ CÉG INGATLANKÖZVETÍTŐT, TITKÁRNÓT alkalmaz. A román-magyar nyelv kötelező! Tel. 0743-085-185. (2537)

VARRODA alkalmaz MESTERNŐT, SEGÉDMESTERNŐT és KÉSZRUHAKÉSZÍTŐKET. Tel. 0742-298-872, 0740-592-229. (19169-I)

ÉPÍTŐIPARI CÉG keres TITKÁRNÓT és TEHERGÉPKOCSI-VEZETŐT. Az önéletrajzokat az inreco@inreco.ro e-mail-címre vagy a 0365/430-151-es faxszámra várjuk. Érdeklődni lehet a 0365/430-150-es telefonszámon. (19170-I)

A marosvásárhelyi GUTENBERG KÖNYVESBOLT eladói állás betöltésére keres MUNKATÁRSAT. Elvárások: jó kommunikációs készség, kulturált megjelenés és viselkedés, irodalmi tájékozottság, megbízhatóság. Előnyt jelent, de nem feltétel: kereskedelmi végzettség, könyvesbolti és/vagy kereskedelmi gyakorlat. Amit kínálunk: jó légkörű, stabil, kulturált munkahely, megbízható munkaadói háttér. A fényképes önéletrajzokat az info@gutenberg-art.ro e-mail-címre várjuk. (sz.-I)

KERESKEDELMI CÉG RAKTÁROST, ÁRUKIHORDÓT alkalmaz vonzó fizetéssel. Tel. 0744-707-550. (19171-I)

ULBS
Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

LUCIAN BLAGA EGYETEM – NAGYSZEBEN
FELVÉTELI 2017
Távoktatás és csökkentett látogatású oktatás

Távoktatási és csökkentett látogatású oktatási tanszék
Nagyszében 550024, Victoriei sugárút 10. sz. Tel. 0269250-432; MKK-száj program: hétfő-péntek 9–15 óra között

Karak	Terület/Szak	Oktatási forma/ Helyek száma
Gazdaságtudományi Kar (tanulmányi időszak: 3 év)	Üzleti ügykezelés / Turizmuskereskedelmi és szolgáltatási gazdaság (akkreditált)	TO / 125 hely
	Menedzsment / Menedzsment (akkreditált)	TO / 100 hely
	Könyvelőképzés / Számítógépes könyvelés (akkreditált)	TO / 100 hely
	Pénzügy / Pénzügy-bank (akkreditált)	TO / 125 hely
	Marketing / Marketing (engedélyezett)	TO / 100 hely
Mezőgazdasági, Élelmiszeripari és Környezetvédelmi Kar (tan. idő: 4 év)	Mezőgazdaság / Hagyományos mezőgazdaság (akkreditált)	TO / 50 hely
	Élelmiszeripari mérnöki / Élelmiszeripari mérnök (akkreditált)	TO / 50 hely
Jogi Kar	Jog / Jog (tan. idő 4 év) (akkreditált)	TO / 120 hely
	Igazgatástudomány / Közigazgatás (tan. idő 3 év) (akkreditált)	TO / 75 hely
Mérnöki Kar (tan. idő: 4 év)	Mérnöki és menedzsment / Gazdasági mérnök mechanika szakterületen (akkreditált)	TO / 50 hely
	Bányászat, kőolaj- és gázkitermelés / Szénhidrogének szállítása, raktározása és elvezetése (engedélyezett)	CSLO / 60 hely

*TO – távoktatás; CSLO – csökkentett látogatású oktatás

Beiratkozni a marosvásárhelyi kihelyezett központban:
Unirea Főgimnázium
Mihai Viteazul utca 17. szám
Tel.: 0265-214-489.

dep.didu@ulbsibiu.ro
http://didu.ulbsibiu.ro

Dr. MARRON

Plasztikai sebészeti műtétek
Kozmetológiai beavatkozások:
hyaluron
botox
Drakula-terápia

+36 (30) 5055475

info@drmarron.hu

www.drmarron.hu

DIMITRIE CANTEMIR POSZTLICEÁLIS ISKOLA
A 2009. december 18-i 6207-es számú miniszteri rendelettel akkreditált tanintézet

SZAKKÉPESÍTÉS	ÉVES TANDÍJ	KEDVEZMÉNYEK A KÉPZÉSEK RÉSZTVEVŐINEK
ÁLTALÁNOS ORVOSI ASSZISZTENS nappali 3 éves	2.340 lej 6 részlet, egyenként 390 lej	<ul style="list-style-type: none"> • A nehéz anyagi helyzetben levő diákok kérvényezhetik a tandíj részleges/teljes eltörlesztését (bővebb felvilágosítás a titkárságon) • Szálláslehetőség az európai normáknak megfelelő diákbeltelekben • A képzések multimédiás rendszerben zajlanak, a diákokra összpontosító interaktív módszerekkel • Az előadások tananyagát közzéteszik az iskola honlapján • Állandó bejárás lehetőség a Serafim Duicu könyvtárba, hozzáférés az adatbázishoz • Ingyenes részvétel az iskola által szervezett helyi és országos ülésszakokon és szimpóziumokon • Állandó internethasználat • A hallgatók a gyakorlati képzést belföldi klinikákon végzik. A 2016–17-es tanévben két csoport III. éves diák az Erasmus+ program keretében Olaszországban gyakorlatozott. A 2017–18-as tanévre az iskola projektjében olasz- és spanyolországi gyakorlat szerepel.
GYÓGYSZERÉSZ-ASSZISZTENS nappali 3 éves	2.340 lej 6 részlet, egyenként 390 lej	

Beiratkozás:
2017. július 10–31.
2017. szeptember 4–11.
10-17 óra között hétfőtől péntekig
a Dimitrie Cantemir Posztlíceális Iskola titkárságán,
a Bodoni Sándor utca 3-5. szám alatt

A BEIRATKOZÁSHOZ/ TÖRZSKÖNYVEZÉSHEZ SZÜKSÉGES IRATOK
A középiskolai végzettséget igazoló okirat (eredeti) vagy az érettségi diploma, illetve az azt helyettesítő igazolás, születési bizonyítvány (eredeti), házasságlevél (eredeti), személyazonossági igazolvány, orvosi igazolás a családorvostól, amely igazolja, hogy a jelentkező egészséges, és hogy alkalmas az asszisztensképzésre. Ezt az igazolást minden tanév elején be kell nyújtani.
A fénymásolatokat a beiratkozáskor készítik el.
A beiratkozási díj **100 lej**. A díj befizetése alól mentesülnek az árvák, illetve a még tanító pedagógusok gyermekei, de erről a szülők tanintézményében kiadott igazolást kell bemutatni.
A diákok törzskönyvezése a beiratkozással egy időben történik, és ekkor kell kifizetni a tandíj első részletét is.

Tájékoztatás:
Tel/fax: 0365 401 129
www.scoalacantemir.ro

A posztlíceális képzésre a középiskolát elvégzett diákok jelentkezhetnek érettségi diplomával vagy anélkül.

AHOL AZ ÉPÍTŐANYAG-VÁSÁRLÁS ÉLMÉNY!

A SURTEC MŰSZAKI BARKÁCSÁRUHÁZ MEGNYITOTTA A MEGYE LEGNAGYOBB, LEGMODERNEBB ÉPÍTŐANYAG-LERAKATÁT ÉS MEZŐGAZDASÁGI SZAKBOLTJÁT CSEREFALVÁN.

Áruválasztékunkban kínálunk szinte mindent, ami a házhoz az építkezésekhez szükséges az alapoktól a tetőig, a legismertebb gyártók termékeit.

Mezőgazdasági szakboltunk széles választékával áll a kistermelők és farmgazdaságok rendelkezésére.

Házhoz szállítást biztosítunk!

www.surtecagro.ro

Nyitvatartás:
hétfő-péntek: 07:00-től 19:00 óráig
szombat: 07:00-től 15:00 óráig
cím: Cserefalva 115 sz.
telefon: 0365/710-154
0756/082-528
e-mail: stejeris@surubtrade.ro

Július 29-én kaland lesz az olvasás a Marosvásárhelyen szervezett NARATIV (ELBESZÉLŐ) műhelyekben

– 8–14 éves gyerekek számára a részvétel ingyenes –

Az Old Court Egyesület és az Azomureș szórakozást ígér a marosvásárhelyi gyermekeknek az interaktív NARATIV olvasóműhelyekben. Július 29-én a fotópapírgyárnál (Jegenye utca 9. szám, Egyesülés negyed) a gyermekek felfedezhetik, hogy az olvasás a legszebb kaland.

A szervezők négy helyiséget készítettek elő, amelyekben párhuzamosan folyik a tevékenység 10 és 12, illetve 14 és 16 óra között. A műhelygyakorlaton való részvétel ingyenes, jelentkezni a narativ@curteaveche.ro e-mail-címen lehet július 24-ig. Meg kell jelölni a választott műhelyt, a gyerek vezeték- és személynévét, életkorát, valamint a szülő elérhetőségi adatait.

* **Kreatív írásműhely, kiindulópont a Szentivánéji álom kötet, Ema Ignățoiu koordinálásával (8–10 év közötti gyerekek számára)**

A hobbiból történő írás nyugtató és tanulságos tevékenység. A kicsik azzal, hogy íróknak vagy újságíróknak képzelik magukat, javíthatnak szövegíró képességükön. Tökéletesítünk egy mesét a gyermekkor könyvei gyűjteményből, másfajta jelentést adunk neki, új szereplőket vagy más befejezést találunk ki. A cél a kreatív képzelet aktiválása, egyéni írásstílus kialakítása, a kritikus és kreatív olvasás fejlesztése.

* **Storytelling műhely, amelynek kiindulópontja az Alice Csodaországban könyv, Răzvan Ropotan koordinálásával (8 és 10 év közötti gyerekek számára)**

A pedagógus és a többi résztvevő kulcskérdéseire válaszolva, a gyerekek tulajdonképpen megtanulják, hogy saját kreativitásukra támaszkodjanak, és egész sor elérhető narratív forrást sajátítanak el, amelyekkel

közelebb jutnak mind a saját meséikhez, mind az irodalomtörténet szerzői által megírtakhoz. Lényegében egy író saját magának feltett kérdései ugyanazok, amelyeket egy gyakorlott olvasónak is fel kell tennie, ezért ez a műhely rendkívül meghatározó lehet a gyermekek olvasási készségének a kialakításában.

* **Görög mitológia: díszletfestő műhely Alexandra Culescu vezetésével (10 és 14 év közötti gyerekek számára)**

Egy műhely, amelynek keretében a résztvevők egy mesejeleneten dolgoznak, amelyet eredetileg játékos gyakorlatokkal végigjártak. Utólag a kiválasztott jelenetnek megfelelő kosztümöket, maszkokat, díszleteket készítenek, és hangot hoznak létre, amelyet egy ügynevezett állókerettel fejeznek be.

* **Ezeregyéjszaka vitaműhely Nae Șovăială koordinálásával (10 és 14 év közötti gyerekek számára)**

A vita vagy a „szereplők bírósága” egy olyan műhely, amely a résztvevők számára egyszerre teszi hozzáférhetővé és gyakoroltatja velük az érvelőképességet, a kritikus gondolkodást és a hatékony kommunikációt. Ennek keretében a mesék egyes jogi szereplőinek – esküdtek, bírák, vádlók vagy védők – alakját öltik fel.

Az akció egy átfogó, az Old Court Egyesület által kezdeményezett, és az Azomureșsal, Románia legjelentősebb műtrágyatermelőjével partnerségben a mezőgazdasági közösségekben folytatott, a gyermekkor könyvei országos olvasási projekt része.

Bővebb felvilágosítás az Old Court Egyesületről és a gyermekkor könyvei országos olvasási

programról a www.asociatiacurteaveche.ro és a [Facebook.com/AsociatiaCurteaVeche](https://www.facebook.com/AsociatiaCurteaVeche) honlapokon.

További információk Valentina Roman, a Curtea Veche Egyesület ügyvezető igazgatójától: valentina.roman@curteaveche.ro, telefon: 0741-033-934.